

УДК 378.016:81'243(410)

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2026.2.22>

О. О. МАКСИМЕНКО

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов факультету фінансів,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,

м. Київ, Україна

Електронна пошта: osmaksku@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-3951-7923>

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА БАКАЛАВРІВ З ЕКОНОМІКИ У СУЧАСНІЙ ПРАКТИЦІ УНІВЕРСИТЕТІВ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У статті схарактеризовано сучасні практики організації опанування іноземних мов студентами бакалаврату економічної галузі в університетах Великої Британії. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю підвищення гнучкості освітніх систем у відповідь на виклики глобалізованого ринку праці та стратегічними устремліннями України щодо інтеграції в європейський освітній простір. Автор аналізує трансформаційні процеси в британській вищій школі, які відбуваються на тлі нової лінгвістичної стратегії країни, спрямованої на подолання наслідків «мовного дефіциту» та Брекзиту.

Встановлено, що іншомовна підготовка в британських університетах є диверсифікованим явищем, яке реалізується через поєднання традиційних академічних стандартів та інноваційних моделей навчання. Детально розглянуто структурні особливості програм ступенів, де іноземна мова може виступати як профільна (мажор) або непрофільна (мінор) дисципліна. Особливу увагу приділено функціонуванню загальноінституційних мовних програм (IWLP), які забезпечують міждисциплінарність та дозволяють студентам-економістам індивідуалізувати власну освітню траєкторію.

На прикладі провідних закладів вищої освіти – Університету Лідса, Саутгемптонського та Сассекського університетів – проведено компаративний аналіз критеріїв підготовки, що включають: моделі поєднання дисциплін за обраними ступенями, рівневу систему опанування мов згідно з CEFR, використання цифрових лінгафонних лабораторій та середовища комп'ютерних мереж, інтеграцію року за кордоном у навчальний план, системне використання позакласних форм роботи («мовне кафе», «мовна зона», що сприяє створенню практичного реального іншомовного середовища), ресурсних центрів, врахування у дипломі та сертифікації. Виявлено, що британської практики засновані на переліку сучасних принципів та підходів. Результати дослідження підкреслюють важливість впровадження мобільності та інтенсивних мовних модулів та інших інноваційних інструментів для формування конкурентоспроможного людського капіталу в умовах сучасної глобальної економічної взаємодії.

Ключові слова: університет, Велика Британія, студент бакалаврату, бакалавр, сучасні іноземні мови, економічна галузь, міждисциплінарність, індивідуальна освітня траєкторія.

Поставлення проблеми. На зараз відбувається актуалізація гнучкості освітніх систем щодо їх здатності реагувати та реалізувати запити у відповідь на кардинальні зміни сучасного глобалізованого в усіх вимірах світу праці. Особливо це пов'язано з ланками освіти, які безпосередньо надають відповідну кваліфікацію для виходу на ринок праці. А у сучасних умовах зростання вимог до рівня освіти працівників висуває виклики до відповідної підготовки студентів ланки вищої освіти з особливою увагою у галузі Економіки як ключової рушійної сили глобальної економічної взаємодії країн. Саме у цих умовах загострюється вагомість опанування іноземних мов як основи співпраці та порозуміння для

випускників університетів циклу бакалаврських програм.

Спираючись на поширеність англійської мови, а згодом відійшовши від тісної європейської взаємодії, Велика Британія попри це була долучена до європейських трансформацій іншомовної освіти та продовжує системно вдосконалювати її в усіх ланках як вагому складову підготовки людського капіталу до життя і праці у багатомовному та багатокультурному просторі. Наслідуючи традиції якісної освіти та зосереджуючись на конкурентності закладів, університетська підготовка бакалаврів набуває новітніх особливостей через іншомовну освіту за умови зміни вектору співпраці країни та необхідності розв'язання виникаючих внутрішніх нагальних питань.

Напрацьований досвід Великої Британії у розвитку іншомовної складової в університетській освіті для підготовки бакалаврів вибудовується з урахуванням внутрішніх освітніх трансформацій та сучасних європейських тенденцій здобуття освіти, а саме якості, рівності, доступності.

Беручи до уваги актуальність іншомовної освіти в університетській підготовці бакалаврів економічної галузі в Україні з огляду на її європейські устремління, необхідним є послідовне вивчення та впровадження новітніх регіональних європейських практик у цьому питанні та у Великій Британії зокрема, як країни, яка здійснює оновлення іншомовної галузі освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження питання з проблем іншомовної підготовки у ланці вищої освіти у Великій Британії з економічним напрямом включно відбувається у вітчизняній науці з огляду на сутнісні вагомі аспекти для вітчизняної ланки університетської освіти. Компаративний напрям досліджень охоплює:

- особливості реалізації іншомовної галузі у системі освіти у Великій Британії та Україні [Кузнецова];

- систему професійно спрямованого навчання іноземної мови в університетах Великої Британії [Коваленко],

- організацію курсів навчання професійного іншомовного спілкування у Великій Британії [Мудра].

Вчені та дослідники закордоння зосереджують увагу на переліку питань, які заактуалізовані для країни на зараз. Ключовими виокремимо такі:

- вивчення мов у ланці шкільної освіти та вищій як послідовного переходу за ланками з аналізом проблемних питань зі значними зниженнями опанування включно [Vidal Rodeiro];

- особливості організації опанування мов в університетах, порівняння організації навчання мов та розуміння мов як частини вищої освіти у англійських країнах Австралії та Великої Британії [Liddicoat 2020];

- специфіка урядової політики у питанні навчання іноземним мовам у вищій школі, особливості втілення політики власне університетами та організація ними опанування сучасних

іноземних мов при отриманні ступеня бакалавра [Liddicoat 2021].

На особливу увагу заслуговують дослідження щодо стану та функціонування, забезпечення іншомовної освіти в університетах Великої Британії на сучасному етапі як фіксації ознак перебігу процесу трансформації у ланці вищої освіти. Визнається, що явище опанування сучасних іноземних мов є значно диверсифікованим в університетах Великої Британії, що обумовлено поєднанням сталої системи освіти та освітніх новацій, розгалужуючись і за рахунок опанування сучасних іноземних мов при здобутті ступня, за рамою загальноінститутської мовної програми (Institution-Wide Language Programme / IWLP) чи у їх поєднанні та інших формах [Critchley et al. : 7–9; 11].

Метою дослідження є схарактеризувати особливості практик організації опанування іноземних мов студентами, які здобувають ступінь бакалавра у економічній галузі в університетах Великої Британії на сучасному етапі.

Результати та дискусії. Існуюча ситуація у галузі іншомовної освіти Великої Британії частково спричинена довготривалим покладанням на домінування англійської мови у глобальному світі, недостатністю урядової уваги до іноземних мов в освіті та наслідками Брекзита. Вона характеризується поступовим тривалим зменшенням зацікавленості опанування іноземних мов за ланками освіти від шкільної до вищої, що має свої наслідки особливо в останній на теперішній час [Vidal Rodeiro; Liddicoat 2020; Liddicoat 2021; Critchley et.al : 40, 44]. Так, лише 20% населення можуть спілкуватися однією іноземною мовою окрім загальнодержавної мови [Languages in the UK : 4]. Зосередивши увагу на проблемному мовному питанні, було прийнято нову лінгвістичну стратегію країни, яка має змінити ставлення до іноземних мов у суспільстві та їх роль у освіті задля подальшого розвитку і зростання конкурентності людського капіталу Великої Британії у глобальному світі [Languages in the UK : 7].

Зважаючи на незадовільну ситуацію у галузі навчання іноземних мов у системі освіти за зменшення їх опанування в усіх ланках, де вони не є обов'язковим складником

і обираються для вивчення, було прийнято державну освітню мовну стратегію (2020 р.) щодо заохочення їх вивчення та створення сприятливих умов. Для ланки вищої освіти було рекомендовано впровадження моделі фінансування бакалаврату для покриття повної вартості навчання з мов та інших можливостей для їх вивчення. Головними інструментами вбачалися:

- інтенсивне вивчення мов;
- залучення носіїв мов до викладання;
- посилення загально інституційних мовних програм, які дозволяють студентам вивчати іноземну мову одночасно з отриманням ступеня з іншої галузі спеціалізації;
- мобільність та міжкультурні обміни включно зі студентам, які не спеціалізуються з іноземних мов, для покращення лінгвістичної компетенції та міжкультурної обізнаності.

Спираючись на розширений план дій у шкільній освіті та на вищеозначене для вищої ланки, планувалося зупинити до 2025 р. скорочення кількості студентів бакалаврату, які вивчають іноземні мови підчас отримання ступеня, по усій Великій Британії та, після періоду вирівнювання, підтримувати зростання цієї кількості з 2030 р. [Towards a national languages strategy : 2–3, 11–12, 19].

Іншомовна підготовка в університетах Великої Британії відбувається у багатьох формах і є різноманітним явищем, оскільки охоплює спеціалізовані поглиблені програми бакалаврату з однією відзнакою, багаторівневі програми навчання, що пропонують широкий спектр мовної підготовки, спільні програми з відзнакою, додаткові програми з іншими предметами, індивідуальні вибіркові модулі та позакласну мовну підготовку. Існує також спеціалізована післядипломна підготовка. Багато закладів пропонують як програми навчання, так і IWLP, а мовна підготовка може бути організована у різних кафедральних структурах [Critchley et. el : 12].

Зберігаючи традиційність та приймаючи новітні тенденції, в університетській освіті іноземні мови опановуються за різними траєкторіями, що уможливорює індивідуалізувати освіту студента. Зосереджуючи увагу на підготовці бакалаврів галузі економічних наук, узагальнимо, що іноземні мови можуть обира-

тися при здобутті ступенів (Bachelor of Arts / BA (Hons), Bachelor of Science / BSc (Hons) та інших), а саме:

- як одна з двох дисциплін, що вивчаються менш поглиблено, на здобуття Joint Honours degrees;
- як одна-дві з трьох чи більше дисциплін, що вивчаються менш поглиблено, на здобуття Combined Honours degrees.

Структурно у програмах ступенів іноземні мови можуть вивчатися за рівним розподілом навантаження з іншим предметом (joint), а також у різному співвідношенні з іншими дисциплінами, що передбачає поділ дисциплін на профілюючі (major) та непрофілюючі (minor), частки яких становлять, відповідно, 2/3 та 1/3 академічного навантаження. Така структура широко використовується, що дозволяє поєднувати вивчення мов з різними дисциплінами, реалізуючи міждисциплінарність. Саме комбіновані мовні програми показали відносну стабільність у поєднанні з гуманітарними науками (Arts & Humanities) або суспільними науками (Social Sciences), хоча також мають тенденцію до зниження після піку у 2015 р. [Languages Learning in Higher Education : 11].

Значимо, що доступність мов через IWLP незначно відрізняється від програм для отримання ступеня, хоча IWLP пропонує дещо ширше програмне забезпечення. Після кількох років зростання, IWLP продовжує залишатися стабільним на зараз з фіксацією тенденцій до змін. Вбачається, що IWLP у контексті мовного забезпечення у вищій освіті буде необхідним для оптимізації надання послуг на користь тих, хто вивчає мови [Critchley et al. : 11].

Опанування іноземних мов можливо короткостроково або як частину ступеня, де вона не вказана в назві. Варто зазначити, що студент може обрати мовний компонент протягом навчання, і це буде враховано пізніше у його дипломі. Водночас існують альтернативні можливості опанування іноземних мов, яке відбувається у вищій освіті, але не передбачає отримання кредитів [Languages Learning in Higher Education : 11].

Діапазон мов різноманітний: заклади пропонують три або чотири мови, окремі – до двадцяти, становлячи у середньому сім [Critchley

et al. : 12]. Тенденції щодо мовної пропозиції університетів залишаються сталими, а саме:

1) французька, іспанська та німецька мови є трьома домінуючими мовами на програмах навчання;

2) зростання популярності китайської, яка вперше посідає четверте місце, випереджаючи італійську;

3) російська та португальська мови також зазнали значного зростання.

Відмічено значне поширення пропозиції опанування мов з початкового рівня на програмах навчання (частіше це французька та німецька) [Critchley et al. : 11].

Сучасна практика університетів Великої Британії з навчання іноземних мов розглядається українськими вченими крізь перелік ознак, стратегій, принципів (Таблиця 1).

Спільностями виокремлюються: свобода в опануванні іноземних мов, вибірковість складових, практична спрямованість, професійна та міжкультурна спрямованість, автономність опанування, вмотивованість, інновації у навчанні.

З метою дослідження сучасних практик університетів Великої Британії з поєднання іноземних мов та економічних напрямів на здобуття ступеня бакалавра обрано Університет міста Лідс, Саутгемптонський університет, Сассекський університет, які є провідними центрами вищої освіти, а також представлені у таблиці 2 за рейтингами.

У переліку курсів на здобуття ступеня бакалавра поєднання економічної та мовної складових в університетах передбачено згідно чинної системи кваліфікацій у країні, яку реалізують університети, спираючись на автономію власної діяльності. Напрями економічної галузі та мови можуть бути представлені у різному поєднанні на здобуття ступеня, що визначає особливість курсів пропонованих університетами Великої Британії.

Основними критеріями характеристик сучасних практик університетів були обрані ступені та галузі спеціалізації (через моделі поєднання: модель «мови+економіка», «економіка» з можливістю опанування мов, «економіка+мови»),

Таблиця 1

Особливості навчання іноземних мов в університетах Великої Британії

Особливості організації за О. Ю. Кузнєцовою	Стратегії професійно спрямованого навчання іноземної мови за О. М. Коваленко	Принципи організації курсів навчання професійного іншомовного спілкування за О. В. Мудра
1) спрямованість на практичні професійні аспекти вивчення дисципліни; 2) свобода вибору іноземної мови для вивчення з метою посилення мотивації; 3) подвійна спеціалізації, за якими однією з профілюючих дисциплін виступає іноземна мова; 4) спрямованість на самостійну навчальну діяльність студентів; 5) активізація навчальної діяльності студентів.	1) стратегії практичного застосування іноземної мови; 2) стратегії перенесення знань, умінь і навичок, сформованих у навчальних, професійних чи життєвих ситуаціях, до інших навчальних, професійних чи життєвих ситуацій; 3) стратегії автономії навчання студентів іноземної мови; 4) стратегії інструментальної та інтегративної мотивації до навчання іноземної мови; 5) стратегії, пов'язані з формуванням умінь міжкультурної та інтернет комунікації.	1) принцип інноваційності; 2) вибіркові, обов'язкові і факультативні курси; 3) врахування об'єктивних та суб'єктивних чинників; 4) автономія у визначенні курсів, програм і методів навчання; 5) професійність іншомовного спілкування.

Джерело: узагальнено автором на основі джерел [Кузнєцова : 116; Коваленко : 10; Мудра : 233–235].

Таблиця 2

Порівняльна таблиця університетів (2024–2025 рр.)

Рейтингова система	University of Leeds	University of Southampton	University of Sussex
Внутрішній рейтинг (The Guardian)	24	15	46
Глобальний рейтинг (QS World)	82	80	246
Державний контроль якості (QAA)	Відповідає стандартам		

Джерело: узагальнено автором на основі джерел [Best UK universities 2025 – ranking; Quality Assurance Agency for Higher Education; QS World University Rankings 2025; University of Leeds; University of Southampton; University of Sussex : Facts and figures].

пропоновані мови, структура та гнучкість організації курсів, матеріально-технічне забезпечення, позакласна діяльність, міжнародна співпраця, «рік за кордоном» / «сандвіч-курс»,

фіксація результатів у документі про освіту, особливості (Таблиця 3).

Узагальнюючи дані таблиці, основними практиками опанування іноземних мов

Таблиця 3

Приклади практик університетів Великої Британії

Критерій порівняння	Університет міста Лідс	Саутгемптонський університет	Сассекський університет
1	2	3	4
Ступені та спеціалізації	Бакалавр мистецтв (спільний ступінь з відзнакою) «Сучасні мови та бізнес».	Бакалавр наук з «Обліку та фінансів» (з варіантами року на виробництві або роком навчання / роботи за кордоном).	Бакалавр (з відзнакою) з «Дослідження бізнесу та менеджменту» з китайською мовою (CEFR* B1+). Бакалавр (з відзнакою) з «Міжнародних відносин» з іспанською мовою (CEFR* C1); Більшість курсів з відзнакою у галузі мистецтв, науки та соціальних наук пропонують отримання диплому у поєднанні з іноземною мовою.
Доступні мови	Арабська (для початківців), китайська, французька, німецька, італійська, японська, португальська, російська, іспанська, тайська (для початківців).	Арабська, китайська, французька, німецька, італійська, японська, португальська, російська, іспанська.	Арабська, британська мова жестів, китайська (мандаринська), французька, німецька, італійська, японська, іспанська.
Структура та гнучкість	Обов'язкові та вибіркові модулі. Міждисциплінарність: вибір курсів. Індивідуалізація вибору.	Обов'язкові та вибіркові модулі. Мовні модулі можуть бути додатковими чи обрані як непрофілюючі. Міждисциплінарність: заміна вибіркового модуля на мовний. Індивідуалізація: можливість заміни одного профільного вибіркового модуля на мовний реалізується через систему академічного обліку кредитів.	Мовні факультативи займають 25% часу. Поєднання факультативів з однієї предметної галузі, яка відрізняється від основного предмету спеціалізації. Можливість стажування та підготовка до поїздки за кордон у межах факультативів. Міждисциплінарність: можливість обрати мову як додаток до основного фаху. Індивідуалізація: спеціалізована траєкторія навчання всередині основного ступеня через мови включно.
Матеріально-технічна база	4 бібліотеки; Мовний центр університету: цифрові лінгфонні лабораторії, аудіо / відео кабінети для практики та комп'ютерне навчання мови CALL (Computer Assisted Language Learning); лабораторії перекладу Мартіна Томаса, забезпечення для навчання відповідно до обраної траєкторії навчання.	Ресурси Центру мов (Centre for Language Studies): - цифрові ресурси: доступ до спеціалізованого програмного забезпечення для самостійного вивчення мов; - бібліотечний фонд: спеціалізована література з бізнес-термінології обраною мовою (арабська, китайська, французька, німецька та інші, загалом 10 напрямів). Мовна шкала етапів з детальним описом вимог та видів мовленнєвої діяльності.	Навчально-методичне забезпечення: традиційні та електронні матеріали, інструменти на Canvas, віртуальне навчальне середовище, ресурси та засоби Центру ресурсів.
Позакласна діяльність	«Language Zone» (матеріали 50+ мовами), програма мовного обміну і волонтерства; «Мовні групи» з можливістю практики з іншими студентами та носіями мови.	Програмно-консультаційна підтримка: - система консультування щодо вибору модулів для непрофільних студентів (попередні консультації при виборі рівня та траєкторії планування навчання).	«Language Café» для неформального спілкування студентів у іншомовному середовищі, короткі вечірні/обідні курси без кредитів.

1	2	3	4
Міжнародна співпраця	Співпраця університету з установами, які підтримують вивчення мов у кампусі: Instituto Cervantes (іспанська), Instituto Camoes (португальська) та Instituto Ramon Llull (каталонська).	Програми навчання або стажування за кордоном на 3-му курсі.	Зв'язки з міжнародними неурядовими організаціями.
Рік за кордоном	Обов'язковий. Залежить від мови: інтенсивний курс (для складних мов) або стажування (робота / навчання в університеті-партнері).	Опційно. Рік навчання або роботи за кордоном (зазвичай на 3-му курсі).	Навчання / стажування інтегровано в структуру курсів з відзнакою.
Фіксація результатів	Спільний ступінь (Joint Honours).	Залік кредитів за мовні модулі у межах основного ступеня.	Відображення у назві диплома: «зі знанням мови» (2 роки вивчення) або «з мовою» (3 роки). Короткі мовні курси опановуються як позакласні курси без кредитів за формою навчання обідніх та вечірніх заняття, які підлаштовані під загальний процес навчання.
Особливості	Інтенсивні мовні модулі для підготовки до року за кордоном, протягом якого студенти вдосконалюють лінгвістичні навички та поглиблюють розуміння ринків і бізнес-культури країни перебування, поєднують теорію з розумінням місцевого бізнес-середовища та розвивають обізнаність щодо глобальних проблем світу.	Мови викладаються на семи рівнях (від початкового до рівня носіїв), розроблених згідно національної рамки кваліфікацій та CEFR*. Мовна шкала етапів Саутгемтонського університету містить опис для кожного етапу за видами мовленнєвої діяльності, деталізує вступні вимоги до знань студента та пояснення можливого зарахування на опанування мовного модуля.	Організаційно вивчення іноземних мов передбачає опанування з початкового рівня (без попередніх знань) чи середнього рівня (результати складання екзамену по закінченню старшої школи) протягом трьох років. Мовні факультативи та курси надають широкі можливості опанування мов (почати вивчати нову мову; розвивати мову, яку вивчали раніше; вдосконалювати навички спілкування).

*CEFR (Common European Framework of Reference for Languages / Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти).

Джерело: узагальнено автором на основі джерел [Modern Languages and Business BA; The Language Zone : official website; BSc Accounting and Finance with a Year Abroad; Language stages and levels; Language electives; International Relations with a Language BA (Hons)].

та галузі економіки є різноманітність моделей, механізмів та способів поєднання наповнення і навантаження у межах програми, що забезпечується переліком застосованих підходів, серед яких:

- відкритості освітнього середовища, який реалізує гнучкість навчання з усуненням перепон та доступністю до знань на засадах автономності роботи університетів;
- цілісності підготовки бакалавра через поєднання переліку компетентностей;
- студентоцентризму, який ґрунтується на потребах, бажаннях, мотивації студента;

– міждисциплінарності, який втілюється через поєднання галузевих напрямів та в укладанні змісту навчання;

– індивідуалізації, що передбачає вибір моделі співвідношення наповнення складових галузей, наповнення змісту програми через вибір модулів (обов'язкових, вибіркових, факультативних), таким чином створюючи шлях опанування іноземних мов окремим студентом;

– міжкультурності, який максимізує згідно моделі та обраної траєкторії опанування особливостей іноземних мов через загальний і професійний / контекст / зміст навчання;

– комунікативний, як основа реалізації комунікації у сучасній сфері професійної діяльності;

– модульний, який втілює поділ програми ступеня на структурні одиниці опанування.

Серед ключових принципів слід наголосити на системності та послідовності (базування на системі рівнів опанування іноземних мов); неперервності процесу (в та поза межами аудиторії шляхом створення мовного простору за рахунок неформальних / альтернативних шляхів навчання та залучення студентів до активної участі); практичної спрямованості навчання іноземним мовам (загальний та професійний контекст); інноваційності (застосування інноваційних практик, ІКТ та засобів).

Висновки. Таким чином, іншомовна підготовка бакалаврів з економічних галузей відбувається у сучасній практиці університетів Великої Британії на основі поєднання традиційних та інноваційних складових, які застосовуються навчальними закладами за умов автономної діяльності. Традиційними

діючими є системи кваліфікацій, як рамки створення моделей ступенів з поєднання економічної галузі з іншомовною у різних співвідношеннях. Інноваційними є підходи та принципи, які створюють основу організації навчання у сучасних умовах трансформації навчання іноземних мов у вищій освіті Великої Британії. Реалізація означених підходів відбувається через організацію, інструментальне забезпечення (програми ступенів, модулі, інші можливості), зміст, методи викладання, альтернативні можливості та сертифікацію.

Досвід Великої Британії демонструє ефективність моделі, де іноземна мова не є ізольованим предметом, а гнучко інтегрована у професійну підготовку через систему вибіркового модулів, міжнародну мобільність та акцент на міжкультурності і комунікації.

Робота не вичерпує усіх питань і потребує продовження дослідження щодо термінологічного супроводу, уточнення організаційно-педагогічних засад на сучасному етапі, аналізу результативності застосованих новацій тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваленко О. М. Розвиток системи професійно спрямованого навчання іноземної мови в університетах Великої Британії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Коваленко Олена Миколаївна ; Хмельниц. гуманітар.-пед. акад. Хмельницький, 2016. 20 с.
2. Кузнецова О. Ю. Акценти реалізації іншомовної освіти у Великій Британії і в Україні. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2016. Вип. 39. С. 109–118. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znphnpu_ttmniv_2016_39_15 (дата звернення: 23.04.2026).
3. Мудра О. Сучасні принципи організації й функціонування курсів навчання професійного іншомовного спілкування у Великій Британії. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія*. 2021. Вип. 831–832. С. 231–240. DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2021.831-832.231-240> (дата звернення: 23.04.2026).
4. Liddicoat A. J. The Position of Languages in the University Curriculum: Australia and the UK. *Intersections in Language Planning and Policy*. Springer, Cham, 2020. Vol. 23. P. 151–170. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-50925-5_8
5. Liddicoat A. J. University Language Policy and Planning in the United Kingdom: Modern Foreign Languages Teaching and Learning. *Language Learning in Anglophone Countries*. Palgrave Macmillan, Cham, 2021. P. 165–186. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-56654-8_9
6. Vidal Rodeiro C. L. The study of foreign languages in England: uptake in secondary school and progression to higher education. *Language, Culture and Curriculum*. 2017. Vol. 30, iss. 3. P. 231–249. DOI: <https://doi.org/10.1080/07908318.2017.1306069> (дата звернення: 23.04.2026).
7. Critchley M., Illingworth J., Wright V. Survey of Language Provision in UK Universities in 2021 : Report no. 3. July 2021. 50 p. URL: <https://orca.cardiff.ac.uk/id/eprint/146588/1/UCML-AULC%20Survey%202021%20Report.pdf> (дата звернення: 23.04.2026).
8. Languages in the UK: A call for action : Joint Statement / The British Academy, Academy of Medical Sciences, Royal Academy of Engineering, Royal Society. London, 2019. 10 p. URL: <https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/61/Languages-UK-2019-academies-statement.pdf> (дата звернення: 24.04.2026).
9. Towards a national languages strategy : Education and Skills / The British Academy. London, 2020. 20 p. URL: https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/2597/Towards-a-national-languages-strategy-July-2020_R0FHmzB.pdf (дата звернення: 23.04.2026).

10. Languages Learning in Higher Education: Granular Trends / The British Academy and University Council of Modern Languages. London, 2022. 24 p. URL: https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/4437/Languages-learning-in-higher-education-November_2022_vf.pdf (дата звернення: 24.04.2026).
11. Best UK universities 2025 – rankings : The Guardian University Guide. 2024. URL: <https://www.theguardian.com/education/ng-interactive/2025/sep/13/the-guardian-university-guide-2026-the-rankings> (дата звернення: 23.04.2026).
12. Quality Assurance Agency for Higher Education : Review reports. URL: <https://www.qaa.ac.uk/reviewing-higher-education/quality-assurance-reports> (дата звернення: 23.04.2026).
13. QS World University Rankings 2025 : QS Quacquarelli Symonds. 2024. URL: <https://www.topuniversities.com/world-university-rankings> (дата звернення: 23.04.2026).
14. University of Leeds : Heritage and rankings. 2024. URL: <https://business.leeds.ac.uk/about-us/doc/rankings> (дата звернення: 23.04.2026).
15. University of Southampton : Our rankings. 2024. URL: <https://www.southampton.ac.uk/about/rankings-reputation> (дата звернення: 23.04.2026).
16. University of Sussex : Facts and figures. 2024. URL: <https://www.sussex.ac.uk/about/facts> (дата звернення: 23.04.2026).
17. Modern Languages and Business BA : course information / University of Leeds. URL: <https://catalogue.leeds.ac.uk/ProgrammeSearch/results/UG/202526/SMLC/ALL> (дата звернення: 25.04.2026).
18. The Language Zone : official website / University of Leeds. URL: <https://ahc.leeds.ac.uk/centre-for-translation-interpreting-studies/doc/facilities-centre-translation-studies> (дата звернення: 25.04.2026).
19. BSc Accounting and Finance with a Year Abroad : official website / University of Southampton. URL: <https://www.southampton.ac.uk/courses/accounting-and-finance-degree-bsc> (дата звернення: 25.04.2026).
20. Language stages and levels : official website / University of Southampton. URL: https://www.southampton.ac.uk/humanities/undergraduate/language_stages.page (дата звернення: 25.04.2026).
21. Language electives : official website / University of Sussex. URL: <https://www.sussex.ac.uk/languages/study/electives> (дата звернення: 25.04.2026).
22. International Relations with a Language BA (Hons) : official website / University of Sussex. URL: <https://www.sussex.ac.uk/study/undergraduate/courses/international-relations-with-a-language-ba> (дата звернення: 25.04.2026).

REFERENCES

1. Kovalenko, O. M. (2016). *Rozvytok systemy profesiino spriamovanoho navchannia inozemnoi movy v universytetakh Velykoi Brytanii* [Development of the system of professionally oriented foreign language teaching in universities of Great Britain] (Unpublished doctoral dissertation abstract). Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy.
2. Kuznetsova, O. Yu. (2016). Aktsenty realizatsii inozemnoi osvity u Velykii Brytanii i v Ukraini [Accents of the implementation of foreign language education in Great Britain and Ukraine]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia* [Theory and Methods of Teaching and Education], (39), 109–118. http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_ttmniv_2016_39_15
3. Mudra, O. (2021). Suchasni pryntsyipy orhanizatsii i funktsionuvannia kursiv navchannia profesiinoho inshomovnoho spilkuvannia u Velykii Brytanii [Modern principles of organization and functioning of professional foreign language communication courses in Great Britain]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha. Hermanska filolohiia*, (831–832), 231–240. <https://doi.org/10.31861/gph2021.831-832.231-240>
4. Liddicoat, A. J. (2020). The position of languages in the university curriculum: Australia and the UK. In J. Fornasiero et al. (Eds.), *Intersections in Language Planning and Policy* (Vol. 23, pp. 151–170). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-50925-5_8
5. Liddicoat, A. J. (2021). University language policy and planning in the United Kingdom: Modern foreign languages teaching and learning. In U. Lanvers, A. S. Thompson, & M. East (Eds.), *Language Learning in Anglophone Countries* (pp. 165–186). Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-56654-8_9
6. Vidal Rodeiro, C. L. (2017). The study of foreign languages in England: uptake in secondary school and progression to higher education. *Language, Culture and Curriculum*, 30(3), 231–249. <https://doi.org/10.1080/07908318.2017.1306069>
7. Critchley, M., Illingworth, J., & Wright, V. (2021). *Survey of language provision in UK universities in 2021* (Report No. 3). UCML; AULC. <https://orca.cardiff.ac.uk/id/eprint/146588/1/UCML-AULC%20Survey%202021%20Report.pdf>
8. The British Academy, Academy of Medical Sciences, Royal Academy of Engineering, & Royal Society. (2019). *Languages in the UK: A call for action: Joint statement*. <https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/61/Languages-UK-2019-academies-statement.pdf>
9. The British Academy. (2020). *Towards a national languages strategy: Education and skills*. https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/2597/Towards-a-national-languages-strategy-July-2020_R0FHmzB.pdf

10. The British Academy and University Council of Modern Languages. (2022). *Languages learning in higher education: Granular trends*. https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/4437/Languages-learning-in-higher-education-November_2022_vf.pdf
11. The Guardian. (2024). *Best UK universities 2025 – rankings*. The Guardian University Guide. <https://www.theguardian.com/education/ng-interactive/2025/sep/13/the-guardian-university-guide-2026-the-rankings>
12. Quality Assurance Agency for Higher Education. (n.d.). *Review reports*. <https://www.qaa.ac.uk/reviewing-higher-education/quality-assurance-reports>
13. QS Quacquarelli Symonds. (2024). *QS World University Rankings 2025*. <https://www.topuniversities.com/world-university-rankings>
14. University of Leeds. (2024). *Heritage and rankings*. <https://business.leeds.ac.uk/about-us/doc/rankings>
15. University of Southampton. (2024). *Our rankings*. <https://www.southampton.ac.uk/about/rankings-reputation>
16. University of Sussex. (2024). *Facts and figures*. <https://www.sussex.ac.uk/about/facts>
17. University of Leeds. (n.d.). *Modern Languages and Business BA*. <https://catalogue.leeds.ac.uk/ProgrammeSearch/results/UG/202526/SMLC/ALL>
18. University of Leeds. (n.d.). *School of Languages, Cultures and Societies (The Language Zone)*. <https://ahc.leeds.ac.uk/centre-for-translation-interpreting-studies/doc/facilities-centre-translation-studies>
19. University of Southampton. (n.d.). *BSc Accounting and Finance with a Year Abroad*. <https://www.southampton.ac.uk/courses/accounting-and-finance-degree-bsc>
20. University of Southampton. (n.d.). *Language stages and levels*. School of Humanities. https://www.southampton.ac.uk/humanities/undergraduate/language_stages.page
21. University of Sussex. (n.d.). *Language electives*. Sussex Centre for Language Studies. <https://www.sussex.ac.uk/languages/study/electives>
22. University of Sussex. (n.d.). *International Relations with a Language BA (Hons)*. Undergraduate Study. <https://www.sussex.ac.uk/study/undergraduate/courses/international-relations-with-a-language-ba>

O. O. MAKSYMENKO

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages, Faculty of Finance,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine
E-mail: osmaksu@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-3951-7923>*

FOREIGN LANGUAGE TRAINING OF UNDERGRADUATE STUDENTS OF ECONOMICS IN THE MODERN PRACTICE OF UNIVERSITIES OF GREAT BRITAIN

The article describes modern practices of organizing the mastery of foreign languages by undergraduate students of the economic field at universities of Great Britain. The relevance of the study is due to the need to increase the flexibility of educational systems in response to the challenges of the globalized labor market and the strategic aspirations of Ukraine to integrate into the European educational space. The transformation processes in British higher education, which take place against the background of the country's new linguistic strategy aimed at overcoming the consequences of the «language deficit» and Brexit are analyzed.

It is established that foreign language training in British universities is a diversified phenomenon, which is implemented through a combination of traditional academic standards and innovative learning models. The structural features of degree programs, where a foreign language can act as a major or minor discipline, are examined in detail. Particular attention is paid to the functioning of institutional language programs (IWLP), which ensure interdisciplinarity and allow economics students to individualize their own educational trajectory.

Using the example of leading higher education institutions – the University of Leeds, Southampton and Sussex Universities – a comparative analysis of training criteria was conducted, including: models of combining disciplines according to selected degrees, a level system of language acquisition according to the CEFR, the use of digital language laboratories and a computer network environment, the integration of a year abroad into the curriculum, the systematic use of extracurricular forms of work (“language cafe”, “language zone”, which contributes to the creation of a practical real foreign language environment), resource centers, consideration in the diploma and certification. It was found that British practice is based on a list of modern principles and approaches. The results of the study emphasize the importance

of implementing mobility and intensive language modules and other innovative tools for the formation of competitive human capital in the conditions of modern global economic interaction.

Key words: university, Great Britain, undergraduate student, bachelor, modern foreign languages, economic sector, interdisciplinarity, individual educational trajectory.

Дата першого надходження статті до видання: 25.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

